Kırgızistan’da Öznel Refah ve Güvenlik

Subjective Well-being and Safety in Kyrgyzstan

Asst. Prof. Dr. Mahmut Erdoğan (Kyrgyzstan-Turkey Manas University, Kyrgyzstan)

Asst. Prof. Dr. Ainura Turdalieva (Kyrgyzstan-Turkey Manas University, Kyrgyzstan)

Asst. Prof. Dr. Raziya Abdiyeva (Kyrgyzstan-Turkey Manas University, Kyrgyzstan)

Abstract

The safety is a fundamental component of quality of life. In addition personal safety satisfaction becomes the vital component of subjective well-being in Kyrgyzstan. The investigation of safety on personal level will measure personal perceptions and attitudes toward local living conditions in the countries and national security, respectively.

The aim of this paper is to examine the connection and relationship between safety satisfaction and subjective well-being in Kyrgyzstan, support the hypothesis that safety is positively correlated with subjective well-being. Our study conducted on ‘Life in Kyrgyzstan’ survey for 2013 for Kyrgyzstan. In addition, obtained results will help to deeply understand this relationship and foster economic policy.

1 Giriş

Son yıllarda kişilerin öznel refahı ve onun ekonomik büyümedeki önemi ile ilgili çalışmalar hızla artış göstermektedir. Öznel refah kişilerin kendi durumları ile ilgili sübjektif görüşleridir. Öznel refah durumu kişilerin sağlığını, çalışmadaki verimliliğini ve kişiler arası ilişkilerini doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla ekonomik büyümede de önemi büyüktür.

Güvenlik yaşam kalitesinin temel unsurlarından biridir. Kişisel düzeyde güvenlik bireylerin yerel bölgelerin emniyetlilik derecesi ve ulusal seviyede güvenlik ile ilgili algılamaları ve tutumlarını bildirmektedir. Bu görüşlerine yerel bölgelerde suçların sayısı ve ağırlığı, devletin sunduğu emniyet hizmetinin kalitesi etkilemektedir.

Bireylerin güvenlikle ilgili tutum ve algılamaları onların öznel refahlarını ve yaşam kalitesini doğrudan etkilemektedir. Çalışmanın amacı Kırgızistan’da öznel refah ile güvenlik arasındaki ilişki ‘Life in Kyrgyzstan’ 2013 verileri ile incelemektir. Girişi izleyen ikinci bölümde literatür taraması, üçüncü bölümde veri ve yöntem, dördüncü bölümde bulgular ve son bölümde de sonuç ve öneriler sunulacaktır.

2 Literatür

Öznel refahı gelir, sağlık, medeni durum, yaş, cinsiyet, iş tatmini, eğitim, beslenme ve barınak gibi faktörler etkilemektedir (Veenhoven, 1991; Diener ve Biswas-Diener, 2002; Oishi v.d., 1999). Öznel refah sağlık ve yaşam beklentisi ile ilişkili olduğu bilinmektedir. Pettay (2008) yaşam memnuniyeti yüksek olanların sağlıklı kiloya sahip olma, uygun bir şekilde egzersiz yapma ve beslenme ihtimalini yüksek olduğunu bildirmiştir. Eğitim de doğrudan ve dolaylı olarak öznel refahla ilişkilidir. İş tatmini ve öznel refah seviyesi eğitim sektöründe hem eğitim verenlerin hem de eğitim alanların, sağlık hizmetinde de hem doktorların ve hem de tedavi görenlerin etkinliği ve verimliliğini etkilemektedir.

Güvenlik tehdit ve tehlikeden uzak olma halidir ve bu bir duygusal tepkidir. Dış tehlikelerden, risklerden veya tehlikelerden korunma hissidir. Güvensizlik algıları, bireyin kendi yaşamını üzerindeki kontrolü kaybetme, mülk kaybı, sosyal ilişkilerin kaybı veya hatta hayatın kaybı ile ilgili korku hissi olarak kendini gösterir. Güvensizlik algıları öznel iyi oluşu etkiler çünkü güvensizlik, bireyin çevresini yönetmeye ilişkin kontrol veya özerklik eksikliği anlamına gelir (Wills, 2014).

Kişisel güvenlik çoğu araştırmacılar tarafından öznel refahın en önemli unsurlarından biri olarak belirtilmiştir (Cummins, Eckersley, Pallant, Van Vugt and Misajon, 2003; Cummins, Eckersley, Lo, Davern, Hunter and Okerstrom, 2004; Cummins, 2012). Maslow (1943) kişilerin kendini gerçekleştirmelerinde ihtiyaç ve güdülerin piramit gibi olduğunu bildirmiştir. Piramitin temelinde fizyolojik ihtiyaçlar ve sonra güven ihtiyacı gelmektedir. Kişiler emniyetli, istikrarlı bir yapı ve düzen içinde yaşamayı, kargaşadan uzaklaşmayı ve iş güvence isterler. Bu ihtiyaçlar karşılanmadan üst psikolojik ihtiyaçlar karşılanmayacaktır (Paksoy, 2013).

Gündelik hayatta suç düzeyinin yükselmesi ve terörist saldırıların artması güvensizliği bildirmektedir. Güvensizlik durumu insanların kaygılarını artırır, dünya görüşlerini boğar ve refahını hızlıca azaltır. Böylece, güvenlik refahın ve yaşam memnuniyetinin en önemli unsurlarındandır.

Güvensizlik insanların kaygılarını artırarak acı çekmelerine neden olmaktadır. Moeller (2005) Güney Afrika’da yapılan araştırma sonucunda kentsel büyükşehir belediyelerinde kişisel güvenlik ile ilgili kaygıları ve suç korkusu yaşam memnuniyeti üzerinde önemli derecede negatif etkisinin olduğunu tespit etmiştir. Di Tella, MacCulloch,

and Nopo (2009) suçla mağduriyetin kaygı ve diğer olumsuz duygularla pozitif bir ilişkisi olduğunu açıklamışlardır.

Öznel refah topluluk kalitesi, güvenlik algılaması ve hissi ile ilgili doğrudan ilişkilidir. Güvenlik ise yerel suçların seviyesi ve istatistiklere bağlıdır. Empirik çalışmalar suç ile yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Örneğin, Michalos ve Zumbo (1999) suçların azalması yaşam kalitesinin gelişmesi için önemli olduğunu açıklamışlardır. Möller (2005) Güney Afrika üzerine yaptığı çalışmada fakirlik ve işsizlik yaşam kalitesi üzerinde suçla mağduriyete göre daha da büyük etkisinin olduğunu bildirmiştir.

Genel olarak güvenlik algılaması ve tutumu bireylerin öznel refahını önemli derecede etkilemektedir. Kişisel seviyedeki emniyet ve ulusal güvenlik hizmetinin kalitesi ve etkinliği, devlete güven, suçların sayısı ve cezalandırma sistemi bireylerin kendilerini güvenlik altında hissetmelerini ve öznel iyi oluşunu etkilemektedir.

3 Veri ve Yöntem

Bu çalışmada ‘Life in Kyrgyzstan’ 2013 yılına ait verilerden 10511 gözlem kullanılarak fertlerin yaşam memnuniyetlerini etkileyen güvenlik faktörleri genelleştirilmiş sıralı lojistik regresyon yöntemi ile incelenmiştir. Bu yöntemde açıklayıcı değişkenlerin bağımlı değişken odsuna etkisi eşit olmadığından bağımlı değişkenin her bir kategorisi için β katsayıları farklıdır. Literatürde daha önceden yapılan çalışmalar göz önüne alınarak sıralı lojistik regresyon yönteminin paralel doğrular varsayımının ihlali halinde genelleştirilmiş sıralı lojistik modelin uygulanacağı belirtilmiştir (Arı ve Yıldız, 2016: 1366).

Bağımlı değişken memnuniyet “Her şeyi göz önünde bulundurduğunuzda hayatınızdan ne kadar memnunsunuz?” anket sorusuna verilen cevaptır ve 0 “tamamen memnuniyetsiz” ile 10 “tamamen memnun” arasında değer almaktadır. Düşük değerli gruplardan kaçınmak amacıyla 0, 1, 2, 3 ve 4 cevapları “memnun değilim”, 5, 6 ve 7 cevapları “memnunum” ve 8, 9, 10 ise “çok memnunum” gruplarını temsil edecek biçimde birleştirilmiştir (Boes ve Winkelmann, 2004: 16). Çalışmada Yükseköğretim mezunu olduğunu gösteren yükseköğretim değişkeni, etnik yapıyı gösteren Kırgız ise 1 diğerleri için 0 değeri alan Kırgız kukla değişkeni, fertlerin yaşını gösteren yaş değişkeni, kentte yaşayanlar için 1 diğerleri için 0 değerini alan kent kukla değişkeni, medeni durumu gösteren medeni değişkeni, erkek ise 1 kadın ise 0 değerini alan cinsiyet kukla değişkeni, birey çalışıyorsa 1 çalışmıyorsa 0 değerini alan istihdam kukla değişkeni, açıklayıcı değişkenlerdir. Ayrıca hanehalkı yıllık gelirinin logaritmik değeri gelir değişkeni olarak tanımlanmıştır. Güvenlik durumunu temsil için gece, tehlike, silah, şiddet artışı değişkenleri de modele dahil edilmiştir. Memnuniyet gruplarının yüzde dağılımı Tablo 1’de sunulmuştur.

	Sıklık	Yüzde
Memnun değilim	1,179	8.95
Memnunum	7,242	54.95
Çok Memnunum	4,758	36.1
Toplam	13,179	100

Tablo 1: Her Şeyi Göz Önünde Bulundurduğunuzda Hayatınızdan Ne Kadar Memnunsunuz?

Çalışmaya katılanların %8,95’i hayatından memnun değilken, %54,95’i hayatından memnun olduğunu ve %36,1’i ise hayatından çok memnun olduğunu ifade etmiştir. Bu durum genel olarak Kırgız toplumunun yapısı ile tutarlılık göstermekte olup hayatından memnun olmayanların oranı oldukça düşük düzeyde belirlenmiştir.

	Sıklık	Yüzde
Genç Yaş	5,975	45.51
Orta Yaş	5,902	44.95
Yaşlı	997	7.59
Toplam	13,130	100

Tablo 2: Katılımcıların Yaşı

Araştırmaya katılanların %45,51’i 23 yaşından küçük gençlerden oluşurken, %44,95’i 24-60 yaş aralığında orta yaşlılardan oluşmaktadır. Buna ek olarak %7,59’u 60 yaş üstü yaşlı kesimden oluşmaktadır.

	Sıklık	Yüzde
Kırgız	9,203	70.09
Özbek	1,909	14.54
Rus	765	5.83
Dungan	436	3.32
Uygur	272	2.07
Tacik	123	0.94
Kazak	58	0.44
Diğer	364	2.77
Toplam	13,130	100

Tablo 3: Katılımcıların Milliyeti

Araştırma katılımcılarının %70'i Kırgız, yaklaşık olarak %15'i Özbek, %6'sı Rus ve geriye kalanı diğer etnik gruplardan oluşmaktadır.

	Sıklık	Yüzde
<120000	2,759	67.57
120001-480000	1,235	30.25
480000>	89	2.18
Toplam	4,083	100

Tablo 4: Gelir Grupları

Katılımcıların %67,57'sinin hane halkı geliri yıllık 120000 somun altında, %30,25'inin geliri ise 120000 ile 480000 som arasında dağılmaktadır. Katılımcıların sadece %2,18'sinin 480000 somdan daha fazla gelire sahip olduğu tespit edilmiştir.

	Sıklık	Yüzde
Evet	1,976	45.2
Hayır	2,396	54.8
Toplam	4,372	100

Tablo 5: İstihdam Edilme Durumu

Araştırmaya katılanların %45,2'si istihdam edilirken, katılımcıların yarısından fazlası (%54,8) istihdam edilmediğini belirtmiştir.

Çalışmada güvenlikle ilgili üç farklı soru yer almaktadır. Birincisi “Geceleri mahallede yalnız yürürken kendimi güvende hissediyorum”, ikincisi “Tehlikeli olduğunu düşündüğüm ve belirli yolları kullanmaktan kaçınıyorum” ve üçüncüsü ise “12 ay içerisinde büyük olasılıkla şiddet kurbanı olacağım”

	Sıklık	Yüzde
Kesinlikle Katılıyorum	2,547	33.43
Katılıyorum	1,544	20.27
Kararsız	1,630	21.39
Katılmıyorum	1,150	15.09
Kesinlikle Katılmıyorum	748	9.82
Toplam	7,619	100

Tablo 6: Geceleri Mahallede Yalnız Yürürken Kendimi Güvende Hissediyorum

Geceleri mahallede yalnız yürürken kendini güvende hissetme ile ilgili sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur. Katılımcıların çoğunluğu (%53,69) mahallede geceleri yalnız güvenli şekilde gezebildiğini belirtirken, sadece %24,89 oranında katılımcı mahallede geceleri yalnız yürürken kendini güvensiz hissettiğini ifade etmiştir.

	Sıklık	Yüzde
Kesinlikle Katılıyorum	2,100	27.56
Katılıyorum	1,629	21.38
Kararsız	1,727	22.67
Katılmıyorum	1,062	13.94
Kesinlikle Katılmıyorum	1,101	14.45
Toplam	7,619	100

Tablo 7: Tehlikeli Olduğunu Düşündüğüm Belirli Yolları Kullanmaktan Kaçınıyorum

Katılımcıların %48,94'ü tehlikeli olduğunu bildiği ve düşündüğü yolları kullanmaktan kaçındığını ifade ederken, %28,39'u tehlikeli yolları kullanmaktan çekinmediğini belirtmiştir. Katılımcıların %22,67'si ise tehlikeli yolları kullanmaktan kaçınma konusunda kararsız fikir bildirmiştir.

	Sıklık	Yüzde
Kesinlikle Katılıyorum	135	1.02
Katılıyorum	596	4.52
Kararsız	1,741	13.21
Katılmıyorum	2,587	19.63
Kesinlikle Katılmıyorum	8,117	61.6
Toplam	13,176	100

Tablo 8: 12 Ay İçerisinde Mahallemde Silah Ateşlendiğini Duydum.

Toplumda katılımcıların kendilerini güvenli hissetmelerini araştırmak için sorulan “12 ay içerisinde mahallemde silah ateşlendiğini duydum” sorusuna, katılımcıların büyük çoğunluğu (%81,23) katılmadığını belirtmiş ve sadece %5,54'ü silah atışı duyduğunu ifade etmiştir.

	Sıklık	Yüzde
Kesinlikle Katılıyorum	87	1.14
Katılıyorum	542	7.11
Kararsız	1,524	20
Katılmıyorum	1,843	24.19
Kesinlikle Katılmıyorum	3,623	47.55
Toplam	7,619	100

Tablo 9: 12 Ay İçerisinde Büyük Olasılıkla Şiddet Kurbanı Olacağım

4 Bulgular

Toplumda katılımcıların kendilerini güvenli hissetmelerini araştırmak için sorulan “12 ay içerisinde büyük olasılıkla şiddet kurbanı olacağım” sorusuna, katılımcıların büyük çoğunluğu (%71,74) katılmadığını belirtmiş ve sadece %8,2'si şiddet kurbanı olacağını ifade etmiştir. Toplum gelecek dönem itibarıyla şiddetin artışı beklenmemektedir.

	Değişken	Katsayı	Standart Hata	Odds Oranı
1. kategoriye karşı 2. ve 3. kategori (Karşılaştırma 1)	yükseköğretim	-0.106	-0.188	0.899
	Kırgız	0.143*	-0.075	1.153
	yaş	-0.0102***	-0.002	0.989
	kent	-0.073	-0.081	0.929
	medeni	0.437***	-0.082	1.547
	cinsiyet	0.053	-0.070	1.054
	istihdam	-0.037	-0.074	0.964
	loggelir	0.0794**	-0.039	1.082
	kurban	0.004	-0.056	1.003
	gece	0.013	-0.029	1.013
(Mutsuz olanlara karşı, mutlu ve çok mutlu olanlar)	tehlike	-0.147***	-0.026	0.863
	silah	0.226***	-0.049	1.253
	şiddetartışı	-0.028	-0.047	0.972
	sabit	0.968**	-0.480	2.633
1, 2. kategoriye karşı 3. kategori (Karşılaştırma 2)	yükseköğretim	-0.249**	-0.115	0.779
	Kırgız	0.306***	-0.046	1.357
	yaş	-0.00405***	-0.001	0.995
	kent	0.013	-0.049	1.013
	medeni	0.119**	-0.051	1.126
	cinsiyet	0.025	-0.041	1.025
	istihdam	0.120***	-0.044	1.127
	loggelir	0.144***	-0.023	1.154
	kurban	0.0963***	-0.033	1.101
	gece	0.0372**	-0.017	1.037
(Mutsuz ve mutlu olanlara karşı, çok mutlu olanlar)	tehlike	-0.162***	-0.015	0.851
	silah	0.0567*	-0.030	1.058
	şiddetartışı	0.120***	-0.026	1.127
	sabit	-3.224***	-0.297	0.039

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tablo 10: Genelleştirilmiş Sıralı Logit Model Sonuçları

Olabilirlik Oran (LR) Testi ile Genelleştirilmiş Sıralı Logit Modelin geçerliliği test edilmiş ve model olabilirlik $X^2=425,21$ ve ($p<0,000$) değeri ile anlamlı olduğu belirlenmiştir. Genelleştirilmiş Sıralı Logit Modelde açıklayıcı değişkenlerin bağımlı değişkene etkisi her kategoride birbirinden farklı olmakta ve her kategoride değişkenlerin odds oranları da değişmektedir. Bu sebeple oluşturulan sıralı lojistik regresyon modellerinde eğimler birbirinden farklı olmaktadır.

Bu modelde mutsuz olanlara karşı, mutlu ve çok mutlu olanlar için kategori karşılaştırması, 2. ve 3. grupta bulunan mutlu ve çok mutlulara ait değişkenlerin, 1. grupta yer alan mutsuzlara göre oddsunu ne kadar değiştirdiği biçiminde yorumlanmaktadır.

Bireylerin hayatından memnun olmasını etkileyen faktörlerden birisi etnik köken olup, Kırgız etnik köken değişkeni bir ferdin, 1. Kategoride yer alma olasılığına göre 2. ya da 3. kategoride yer alma olasılığını 1,153 kat artırmaktadır.

Kırgızistan'da bireylerin yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden birisi de yaştır. Yaş değişkeni bir bireyin, 1. Kategoride yer alma olasılığına göre 2. ve 3. kategoride yer alma olasılığını 0,989 daha azaltmaktadır. Medeni durum da bireylerin yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler içerisinde anlamlı bulunmuştur. Medeni durum değişkeni bir bireyin, 1. kategoride yer alma olasılığına göre 2. ve 3. kategorilerde yer alma olasılığını 1,547 kat daha artırmaktadır. Benzer biçimde bireylerin yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler içerisinde aylık gelir değişkeni anlamlı bulunmuştur. Aylık gelir değişkeni bir ferdin, 1. Kategoride yer alma olasılığına göre 2,3. kategorilerde yer alması olasılığını 1,082 kat daha artırmaktadır. Güvenlik açısından yaşam memnuniyetini etkileyen tehlikeli olduğu düşünülen yolları kullanma değişkeni ve mahallede silah atışı yapılması değişkeni anlamlı bulunmuştur. Tehlikeli yolları kullanma değişkeni bir bireyin, 1. kategoride bulunma olasılığına göre 2. ve 3. kategoride yer alma olasılığını 0,863 kat daha azaltmaktadır. Bununla aksi yönde mahallede silah atışı değişkeni

İkinci panelde, 3. Kategorideki açıklayıcı değişkenlerin, 1 ve 2. kategori grubuna göre oddsunu ne kadar artırdığı ya da azalttığı biçiminde yorumlanır. Fertlerin yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler arasında yükseköğretim değişkeni anlamlı bulunmuştur. Yükseköğretim derecesine sahip olma değişkeni bir ferdin, 1 ve 2. Kategoride yer alma olasılığına göre 3. Kategoride yer alma olasılığını 0,779 kat daha azaltmaktadır. Bununla ters biçimde, hayat memnuniyetini etkileyen faktörlerden birisi olan etnik köken değişkeni anlamlı belirlenmiştir. Kırgız etnik köken değişkeni bir ferdin, 1. ve 2. kategoride yer alma olasılığına göre 3. kategoride yer alma olasılığını 1,357 kat daha artırmaktadır. Bireylerin yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden yaş değişkeni anlamlı çıkmıştır. Yaş değişkeni bir ferdin, 1. ve 2. kategoride yer alma olasılığına göre 3. kategoride yer alma olasılığını 0,995 kat daha azaltmaktadır. Fertlerin yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden medeni durum değişkeni anlamlı bulunmuştur. Medeni durum değişkeni bir bireyin, 1. ve 2. kategoride yer alma olasılığına göre 3. kategoride yer alma olasılığını 1,126 kat daha artırmaktadır. Bireylerin yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden istihdam edilme durumu değişkeni anlamlı tespit edilmiştir. İstihdam değişkeni bir bireyin, 1. ve 2. kategoride yer alma olasılığına göre 3. kategoride yer alma olasılığını 1,127 kat daha artırmaktadır. Gelir değişkeni fertlerin yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden olup anlamlı bulunmuştur. Bu panelde yaşam memnuniyetini etkileyen güvenlik ile ilgili değişkenlerin tümü anlamlı bulunmuştur. Şiddet kurbanı olmak yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden biridir ve şiddet kurbanı olma değişkeni bir ferdin 1. ve 2. kategoride yer alma olasılığına göre 3. kategoride yer alma olasılığını 1,101 kat daha artırmaktadır. Gece mahallede yalnız yürürken kendini güvende hissetme değişkeni yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden biridir. Gece güvende yürüme değişkeni bir bireyin 1. ve 2. kategoride yer alma olasılığına göre 3. kategoride yer alma olasılığını 1,037 kat daha artırmaktadır. Tehlikeli olduğu düşünülen yollardan uzak durma değişkeni de güvenlik açısından yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden birisidir. Tehlikeli yollardan uzak durma değişkeni bir ferdin 1. ve 2. kategoride yer alma olasılığına göre 3. kategoride yer alma olasılığını 0,851 kat daha azaltmaktadır. Mahallede silah sesi duyma değişkeni bir vatandaşın, 1. ve 2. kategoride yer alma olasılığına göre 3. kategoride yer alma olasılığını 1,058 kat daha artırmaktadır. Önceki yıla oranla şiddet artışı da yaşam memnuniyetini etkileyen bir faktördür. Önceki yıla göre şiddet artışı bir bireyin, 1. ve 2. kategoride yer alma olasılığına göre 3. kategoride yer alma olasılığını 1,127 kat daha artırmaktadır. Genelleştirilmiş Sıralı Lojistik Modelin uyum iyiliği göstergelerinden Sözde (Pesudo) R2 değeri 0,022'dir.

5 Sonuç

Bu çalışmada, Kırgızistan'da bireylerin güvenlik algısının öznel refaha etkisi 2013 yılında 10511 gözlem ile incelenmiştir. Literatürdeki mevcut çalışmalar incelendiğinde Kırgızistan'da güvenlik ve öznel refah ilişkisini sıralı lojistik regresyon ile inceleyen çalışmaların fazlaca olmadığı belirlenmiş olup, bu çalışma bölge açısından literatüre katkı sağlayacaktır.

Çalışma bulguları, bireylerin güvenlik algıları ve yaşam memnuniyetleri arasındaki ilişki bakımından, bireylerin şiddet kurbanı olma, gece güvende yürüme, mahallede silah sesi duyma ve önceki yıla göre şiddetin artış göstermesi değişkenlerinin 3. kategoride bulunma olasılığını artırdığını gösterirken, tehlikeli yollardan uzak durma değişkeni ise 3. kategoride bulunma olasılığını azalttığını göstermiştir.

Bununla birlikte demografik açıdan bakıldığında, yüksek eğitim ve yaş değişkenleri 3. kategoride bulunma olasılığını azalttığını gösterirken, Kırgız etnik yapısında olma, medeni hal, cinsiyet, istihdam ve gelir değişkenlerinin ise 3. kategoride bulunma olasılığını artırdığını ampirik olarak kanıtlamıştır.

Sonraki çalışmalar, panel veri yöntemleri ve sıralı lojistik yöntemlerle geliştirilerek konu hakkında daha derin bilgiler sağlanmasına katkı verecektir.

Kaynakça

- Arı, E., & Yıldız, Z. (2016). Bireylerin Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Sıralı Lojistik Regresyon Analizi İle İncelenmesi. *Journal of International Social Research*, 9(42), 1362-1374.
- Boes, S., & Winkelmann, R. (2004). Income and happiness: New results from generalized threshold and sequential models.
- Cummins, (2012). Safety and subjective well-being: A perspective from the Australian unity well-being index. In D. Webb & E. Wills-Herrera (Eds.), *Subjective well-being and security*. New York: Springer. Social Indicators Research Series, 46.
- Cummins, R. A., Eckersley, R., Pallant, J., van Vugt, J., & Misajon, R. (2003). Developing a national index of subjective wellbeing: The Australian unity wellbeing index. *Social Indicators Research*, 64, p. 159–190.
- Di Tella, R., MacCulloch, R., & Nopo, H. (2009). Happiness and beliefs in criminal environments. Research Department Publications 4605, InterAmerican Development Bank, Research Department.
- Diener, E., & Biswas-Diener, R. (2002). Will money increase subjective well-being? *Social Indicators Research*, 57, 119–169.
- Maslow, A. H., (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50 (4), 370–396.
- Michalos, A. C. ve Zumbo, B. D., (1999). Public services and the quality of life. *Social Indicators Research*, 48, 125-156.
- Moeller, V. (2005). Resilient or resigned? Criminal victimization and quality-of-life in South Africa. *Social Indicators Research*, 72(3), 263–317.
- Oishi, S., Diener, E., Lucas, R., & Suh, E., (1999). Cross-cultural variations in predictors of life-satisfaction: Perspectives from needs and values. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 25(8), 980–990.
- Paksoy, (2013). *Davranış Bilimleri*, (editör), 1.baskı, Elma Basım Yayınevi, İstanbul
- Pettay, R. F. (2008). Health Behaviours and Life Satisfaction in College Students. Kansas State University. Unity well-being index: An overview. *Social Indicators Network News*, 76, p. 1–4.
- Veenhoven, R., (1991). Is happiness relative? *Social Indicators Research*, 24, p.1–34.